

Valmiiksi pakattujen hedelmä- ja vihannestuotteiden
punnitus selvitys
4/2018

Valmiiksi pakattujen hedelmä- ja vihannestuotteiden punnitusselvitys

Hedelmät ja vihannekset myydään kaupoissa pääsääntöisesti kilohinnan mukaan paikan päällä punnittuna. Asiakas punnitsee itse kaupan vaa'alla haluamansa määrän tuotteita ja saa painoon perustuvan hinnan ostamalleen tuotteelle. Hedelmä- ja vihannestuotteita voi kuitenkin ostaa myös pakattuina rasioihin tai pusseihin, jolloin paino on valmiiksi merkittynä pakkaukseen.

Kuluttajaliitto selvitti, vastaavatko valmispakkauksissa myytävien hedelmä- ja vihannestuotteiden painot sitä, mitä pakkauksissa ilmoitetaan.

Selvitykseen valittiin 13 valmiissa pakkauksessa myytävää hedelmä- ja vihannestuotetta: luumurasia, nektariinirasia, viinirypälerasia, mandariinipussi, mansikkarasia, pensasmustikkarasia, kirsikkatomaattirasia, jääsalaattipussi, valmiiksi pakattu parsakaali, herkkusienirasia, naposteluporkkanapussi, sipulipussi ja perunapussi. Tuotteet ostettiin seitsemästä eri kokoisesta päivittäistavarakaupasta Helsingistä ja punnittiin Kuluttajaliiton toimistolla mittauslainsäädännön vaatimukset täyttävällä vaa'alla.

Kuluttajaliiton selvityksen perusteella kuluttaja voi ostaa valmiiksi pakattuja tuotteita melko huoletta. Suurin osa tuotteista painoi ilmoitetun verran tai sen yli. Keskimäärin poikkeamaa oli noin 5 % ylöspäin ilmoitetusta painosta eli kuluttajan eduksi. Useiden tuotteiden kohdalla erot yksittäisten pakkausten välillä olivat kuitenkin suuria. Tarkan euron kuluttaja voi siis hyvinkin hyötyä eri pakkausten vertailusta.

Kuluttajaliitto selvitti, vastaako valmispakkauksissa myytävien hedelmä- ja vihannestuotteiden paino pakkauksessa ilmoitettua painoa.

Selvitykseen mukaan valitut tuotteet

TUOTE	ILMOITETTU PAINO	HUOMIOITA
Luumurasia tumma	500 g	
Nektariinirasia	500 g	
Viinirypälerasia vihreä	500 g	
Mandariinipussi	650 g	Osassa pusseista ilmoitettu paino oli 750 g tai 1000 g. Kaikista kaupoista ei ollut mandariineja saatavilla, jolloin ostettiin appelsiineja.
Mansikkarasia	250 g	Osassa rasioista ilmoitettu paino oli 400 g.
Pensasmustikkarasia	125 g	
Kirsikkatomaattirasia	250 g	
Jääsalaattipussi	100 g	
Parsakaali pakattu	300 g	Osassa tuotteista ilmoitettu paino oli 400 g.
Herkkusienirasia	200 g	Osassa tuotteista ilmoitettu paino oli 250 g.
Naposteluporkkanapussi	250 g	
Sipulipussi	500 g	Osassa pusseista ilmoitettu paino oli 1000 g.
Perunapussi	1000 g	

Selvityksen toteutus

Tuotteet ostettiin seitsemästä eri kokoisesta päivittäistavarakaupasta ympäri Helsinkiä (K-Citymarket Ruoholahti, Prisma Viikki, K-Supermarket Kamppi, S-Market Ympyrätalo, K-Market Pacius, Alepa Kalasatama ja Lidl Neljäs Linja) viikolla 12. Jokaista tuotetta ostettiin kaksi kappaletta kustakin kaupasta. Yhteensä kutakin tuotteita oli siis enimmillään 14 pakkausta. Kaikkia tuotteita ei kuitenkaan ollut saatavilla jokaisesta kaupasta ostohetkellä, jolloin kappalemäärät jäivät näiden osalta pienemmiksi. Pakkauskokojen välillä oli myös jonkin verran eroa, mikä on huomioitu painojen vertailussa ja keskiarvoissa. Tuotteet poistettiin pakkauksestaan ja punnittiin mittauslainsäädännön vaatimukset täyttävällä varmennetulla vaa'alla 0-3 tunnin kuluessa ostohetkestä.

Selvityksen tulokset

Suurin osa tuotteista painoi ilmoitetun painon verran tai sen yli. Keskimäärin ostetut tuotteet poikkesivat noin 5 % ylöspäin ilmoitetusta painosta. Useiden tuotteiden kohdalla erot yksittäisten pakkausten välillä olivat kuitenkin suuria.

Parhaiten ilmoitetun painon kanssa täsmäsivät **perunapussit**. Eniten poikkeamaa ilmoitetusta painosta oli **nektariinirasioissa (-), pakatuissa parsakaaleissa (+)** sekä **jääsalaattipusseissa (+)**.

Suurin osa poikkeamista oli kuluttajan hyödyksi. Ainoastaan nektariinien kohdalla **kaikki nektariinierät yhtä lukuun ottamatta painoivat vähemmän kuin rasiassa ilmoitettiin** (500 g), enimmillään jopa 65 grammaa vähemmän. Otos oli kuitenkin pieni, joten kyse voi olla sattumasta.

Eniten vaihtelua

Luumuissa ja nektariineissa painot vaihtelivat yli 100 gramman verran (kaavio 1). Näiden kohdalla kuluttaja voi siis halutessaan hyötyä paljonkin eri pakkauksia vertailemalla. Myös marjojen kohdalla yksittäiset rasiat saattoivat painaa 20-30 grammaa ilmoitettua vähemmän. Kevyen pensasmustikkarasian kohdalla tämä voi olla jo 15 % ilmoitetusta painosta (kaavio 2).

Eniten extraa

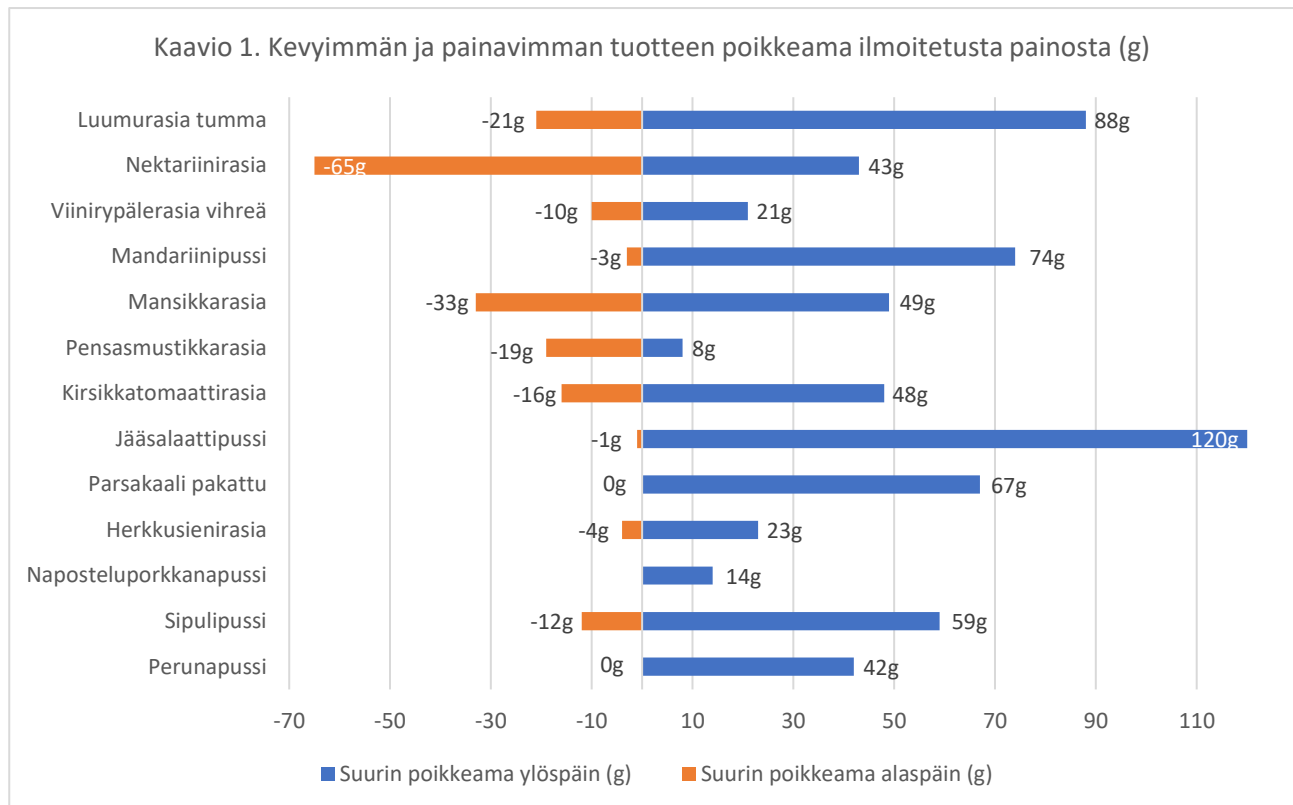
Jääsalaattipusseissa salaattia löytyi reilusti yli ilmoitetun, enimmillään jopa tuplasti ilmoitetun painon verran. Näissäkin vaihtelu oli suurta, joten kuluttaja voi hyötyä pussien vertailusta. Yhtä pussia (99 g) lukuun

ottamatta kaikki painoivat kuitenkin merkittävästi ilmoitetun yli, joten enimmäkseen poikkeama on kuluttajan eduksi. Myös **parsakaaleissa oli usein reilusti ekstraa**, enimmillään 67 grammaa (17 %).

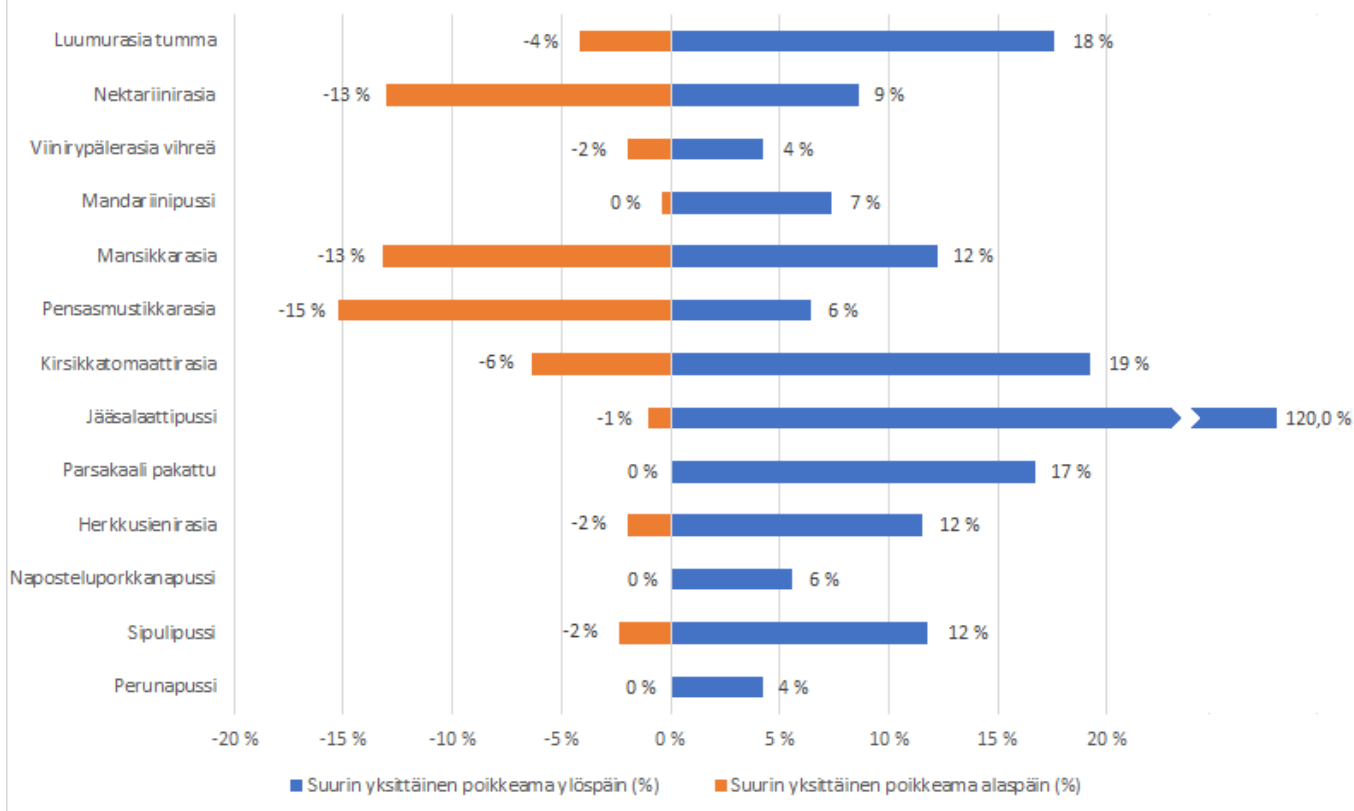
Kuluttajan luottotuotteet

Parsakaaleista, naposteluporkkanoista ja perunapusseista yksikään ei alittanut ilmoitettua painoa. Naposteluporkkanoiden kevyinkin pussi painoi 5 g yli ilmoitetun. *Kaaviossa 2* on esitetty samat poikkeamat vielä prosenttiosuuksina pakkauksen ilmoitetusta painosta.

Kaikkien tuotteiden painot on eritelty *liitteessä 1*. Tulosten keskiarvoja ja suurimpia ja pienimpiä arvoja on koottu *liitteeseen 2*.

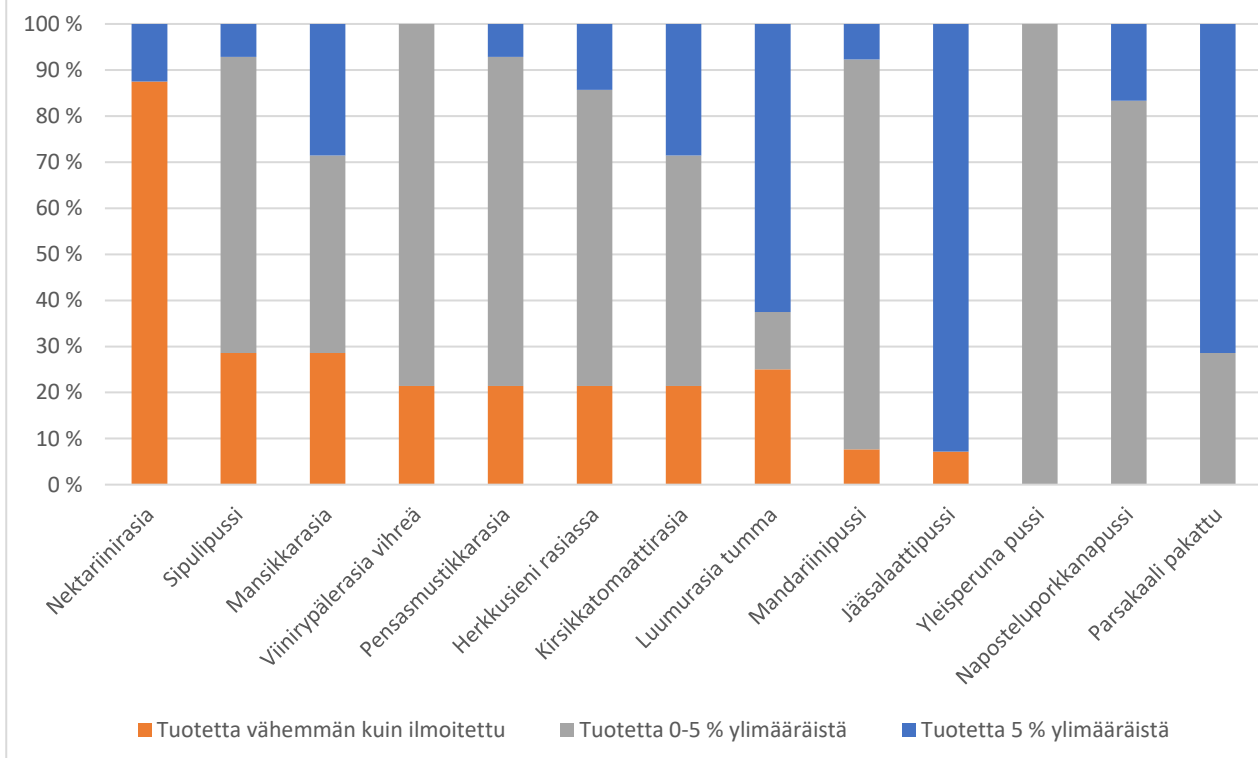

Kaavio 2. Kevyimmän ja painavimman tuotteen poikkeama ilmoitetusta painosta (%)

Kaaviossa 3 on kuvattu selvitystä varten ostettujen ja punnittujen tuotteiden täsmäämistä ilmoitetun painon kanssa. Kaaviossa esitetään, kuinka suuri osa kunkin tuotteen pakkauksista alitti ilmoitetun painon, kuinka suuri osa ylitti sen 5 prosentilla ja kuinka suuri osa ylitti sen enemmän kuin 5 prosentilla.

Kaavio 3. Pakkausten osuus, jotka alittivat/ylittivät ilmoitetun painon

Suurin osa nektariinirasioista oli vajaita, perunapussit täsmäsivät parhaiten ilmoitetun kanssa ja jääsalaateissa ja parsakaaleissa oli eniten ylimääräistä.

Tuotekohtaisia tuloksia

Luumurasia 500 g: Vaihtelua oli todella paljon: kevyimmän ja painavimman tuotteen välillä oli 109 grammaa. Keskimäärin tuotteet poikkesivat ilmoitetusta 34,5 grammaa. 12/14 tapauksessa tämä oli kuitenkin kuluttajan eduksi. Tarkka kuluttaja voi siis voittaa luumujen kohdalla paljonkin, jos vertailee eri pakkausten painoja. Painavin pakkaus painoi 88 grammaa (18 %) yli ilmoitetun painon.

Nektariinirasia 500 g: Nektariinit pärjäsivät selvityksessä surkeimmin. Vain 1/8 rasiasta paino ylitti ilmoitetun; kaikissa muissa hedelmät painoivat vähemmän kuin 500g, osassa reilustikin tämän alle. Keskimäärin kuluttaja sai 471 g hedelmiä eli 29 g vähemmän kuin mitä rasia antoi ymmärtää. Kevyimmät erät painoivat jopa 64-65g (13 %) vähemmän (435 ja 436 grammaa). Otos oli kuitenkin todella pieni, joten kyse voi olla myös sattumasta.

Nektariinieristä suurin osa painoi vähemmän, kuin pakkauksessa ilmoitettiin.

Viinirypälerasia 500 g: Viinirypäleet painoivat melko tasaisesti ilmoitetun määrän verran. Keskimääräinen poikkeama ilmoitetusta oli vain noin 8,6 g eli 2 % painosta.

Mandariini/appelsiini 650/750/1000 g: Ostetut tuotteet olivat niin erilaisia, että niistä on vaikea sanoa mitään yleistävää. Painot vaihtelivat melko paljon (77 g), mutta kaikissa paitsi yhdessä tapauksessa poikkeama oli kuluttajan eduksi.

Mansikkarasia 250/400 g: Mansikoissa oli melko paljon vaihtelua. Suurin poikkeama alaspäin oli 33 grammaa ja suurin poikkeama ylöspäin jopa 49 grammaa. Valtaosassa rasioista paino oli kuitenkin suurempi kuin ilmoitettu eli kuluttajan eduksi. Yksittäisissä rasioissa heitto voi silti olla suurikin.

Mansikoiden painot vaihtelivat melko paljon.

Pensasmustikkarasia 125 g: Suurin osa rasioista vastasi ilmoitettua painoa tai ylitti sen hieman. Yhdessä rasiassa vajetta oli silti 19 gramman verran. Pienestä mustikkarasiasta tämä on 15 % kokonaispainosta. Huonolla tuurilla kuluttaja voi siis jäädä paitsi 15 % maksamastaan marjoista.

Kirsikkatomaattirasia 250 g: Kirsikkatomaatit painoivat melko tasaisesti sen, mitä rasiassa luki tai vähän enemmän. Ero kevyimmän (234 g) ja painavimman (298 g) rasian välillä oli kuitenkin jopa 64 g. Vertailun kevyin ja painavin rasia löytyivät vierekkäin samasta myymälästä.

Jääsalaattipussi 100 g: Jääsalaatit painoivat lähes järjestäen merkittävästi enemmän, kuin pakkauksessa ilmoitettiin, yhtä poikkeusta (99 g) lukuun ottamatta. Suurin poikkeama ilmoitetusta oli jopa 120 %: 100 gramman pussista löytyvä salaatti painoi 220 grammaa. Keskimäärin salaatit painoivat yli 40 grammaa (40 %) ilmoitetun. Salaattien todellinen kilohinta oli siis huomattavasti alempi kuin hintalapussa luki.

Painavin jääsalaatti painoi 120 % enemmän kuin pussissa ilmoitettiin (100 g).

Parsakaali 300/400 g: Pakattuja parsakaaleja kuluttaja voi ostaa huoletta: kaikki parsakaalit painoivat ilmoitetun verran tai sen yli. Enimmillään 67 g (17 %) ja keskimäärin 28 g (9 %) yli pakkauksessa lukevan grammamäärän.

Herkkusienirasia 200/250 g: Herkkusienet painoivat melko uskollisesti sen, mitä rasiassa ilmoitetaan. Enimmillään heittoa alaspäin oli 4 grammaa ja ylöspäin 23 grammaa.

Naposteluporkkanat 250 g: Porkkanat pärjäisivät hyvin: kaikissa pusseissa niitä oli vähintään 5 g enemmän kuin pakkaus kertoi (250 g). Myöskään heittoa ylöspäin ei ollut 14 grammaa enempää, joten porkkanoiden kohdalla eri pussien vertailusta kuluttaja ei kostu juurikaan.

Sipulipussi 500/1000 g: Sipulipusseissa oli jonkin verran vaihtelua. Kevyimmän ja painavimman pussin ero oli 71 grammaa. Kahdessa tapauksessa paino oli kuluttajan tappioksi 12 g. 500 gramman pussista tämä on 2 %. Painavimmasta pussista kuluttaja hyötyi 59 gramman verran eli sai 12 % enemmän sipuleita. Enemmistössä pusseista poikkeamat olivat kuitenkin vain muutamia grammoja.

Perunapussi 1000 g: Kilon perunapussin perunat painavat häkellyttävän täsmällisesti juuri kilon. Suurin osa punnitusta poikkesi tästä vain muutaman gramman. Yksikään ei alittanut kilon painoa. Keskimäärin painot poikkesivat vähiten punnitusta tuotteista: noin prosentin.

Kilon perunapussien perunat painavat täsmälleen kilon. Kuluttaja kiittää!

Liite 1: Taulukko: Kaikkien ostettujen tuotteiden painot

Liite 2: Taulukko: Yhteenvetoa punnitustuloksista

Liite 1

Kaikkien ostettujen tuotteiden painot (grammoina)

TUOTE	Ilmoitettu paino	K-Citymarket Ruoholahti		Prisma Viikki		K-Supermarket Kamppi		S-Market Ympyrätalo		K-Market Pacius		Alepa Kalasatama		Lidl Neljäs Linja	
Luumurasia tumma	500	/	/	511	537	537	533	491	479	540	588	/	/	/	/
Nektariinirasia	500	/	/	487	476	473	436	435	441	543	480	/	/	/	/
Viinirypälerasia vihreä	500	506	521	510	516	503	496	510	509	502	499	517	510	490	502
Mandariinipussi	650	747* (750)	758* (750)	1029** (1000)	1040** (1000)	663	659	1048* (1000)	1074* (1000)	650	653	1042* (1000)		757 (750)	754 (750)
Mansikkarasia	250	217	251	258	271	259	261	246	253	235	262	245	268	449 (400)	426 (400)
Pensasmustikkarasia	125	131	126	125	124	130	131	133	129	130	131	126	125	124	106
Kirsikkatomaattirasia	250	298	234	244	240	259	257	260	253	256	271	267	274	252	252
Jääsalaattipussi	100	134	220	99	182	189	152	117	117	135	134	123	118	115	132
Parsakaali pakattu	300	431 (400)	467 (400)	314	327	415 (400)	416 (400)	300	331	328	336	326	330	323	353
Herkkusienirasia	200	209	204	223	219	204	198	203	197	200	196	208	204	258 (250)	262 (250)
Naposteluporkkanapussi	250	261	260	258	258	257	258	264	256	258	255	263	261	/	/
Sipulipussi	500	1006 (1000)	997 (1000)	511	504	488	488	511	500	999 (1000)	1002 (1000)	504	502	506	559
Perunapussi	1000	1011	1000	1006	1002	1005	1023	1007	1012	1042	1006	1010	1005	1013	1004

Ilmoitetun painon alittavat tuotteet on merkitty **punaisella**. Täsmälleen ilmoitetun painon verran painavat tuotteet on merkitty **vihreällä**. Jos ilmoitettu paino on eri, kuin muissa vastaavissa tuotteissa, se on merkitty sulkuihin.

* veriappelsiini

**appelsiini

/ = tuotetta ei saatavilla

Tarkemmat myymäläkohtaiset tuotetiedot pyydetessä Kuluttajaliitolta.

Liite 2

Yhteenvetoa punnituksista

TUOTE	Ilmoitettu paino (g)	Suurin poikkeama ylöspäin (g)	Suurin poikkeama ylöspäin (%)	Suurin poikkeama alaspäin (g)	Suurin poikkeama alaspäin (%)	Poikkeamien vaihteluväli (g)	Keskimääräinen poikkeama ilmoitetusta (g)	Keskimääräinen poikkeama ilmoitetusta (%)
Luumurasia tumma	500	88	18 %	-21	-4 %	109	35	7 %
Nektariinirasia	500	43	9 %	-65	-13 %	108	39	8 %
Viinirypälerasia vihreä	500	21	4 %	-10	-2 %	31	9	2 %
Mandariinipussi	650	74	7 %	-3	0 %	77	22	2 %
Mansikkarasia	250	49	12 %	-33	-13 %	82	15	5 %
Pensasmustikkarasia	125	8	6 %	-19	-15 %	27	5	1 %
Kirsikkatomaattirasia	250	48	19 %	-16	-6 %	64	13	5 %
Jääsalaattipussi	100	120	120 %	-1	-1 %	121	41	41 %
Parsakaali pakattu	300	67	17 %	ei yhtään	0 %	67	28	9 %
Herkkusienirasia	200	23	12 %	-4	-2 %	27	7	4 %
Naposteluporkkanapussi	250	14	6 %	ei yhtään	0 %	9	9	4 %
Sipulipussi	500	59	12 %	-12	-2 %	71	10	2 %
Perunapussi	1000	42	4 %	ei yhtään	0 %	42	10	1 %
Keskiarvo kaikista		50	19 %	-18	-5 %	62	11	5 %

Merkki	Yhteensä	Pakkauksia, joissa vajetta	% kaikista pakkauksista
Pirkka	56kpl	10	18 %
Rainbow	20kpl	2	10 %
Kotimaista	20kpl	1	5 %
Muu	71kpl	18	25 %